

A MÉHEN BELÜLI TÁPLÁLTSÁG, FEJLETTSÉG ÖSSZEFÜGGÉSE A 18 ÉVES KORI TESTFEJLETTSÉGGEL, ÉRTELMI KÉPESSÉG ALAKULÁSÁVAL

(Joubert Kálmán¹, Gárdos Éva², Berkő Péter³, Gyenis Gyula⁴)

¹KSH Népeségstudományi Kutató Intézet, Központi Statisztikai Hivatal², Miskolci Egyetem Egészségügyi Kar³, ELTE Embertani Tanszék⁴

Az újszülött születéskori tápláltságáról, testfejletségéről, az MDN-mátrix alkalmazásával kapunk reális képet. A 64 mezős mátrixot a terhességtartam szerinti születési súly-percentilisek (vízszintes sorok) és a terhességtartam szerinti testhossz-percentilisek (függőleges oszlopok) országos referenciaérték-zónái (<3 perc., 3–10, 10–25, 25–50, 50–75, 75–90, 90–97, 97< perc.) alkotják. Az MDN-mátrix élettani megalapozottságát egyértelműen igazolják a perinatális- és a csecsemőhalandósági elemzések (Berkő P. –Joubert K. 2006; 2009). A mátrix által meghatározható méhen belüli tápláltság ismeretében a gyermek későbbi testi- és értelmi fejlődésének alakulása is vélelmezhető. Előadásunkban az ezzel kapcsolatos kutatási eredményeinkről számolunk be, az ún. „Sorköteles-vizsgálat” adatai alapján. A Sorköteles-vizsgálat során, az 1998. évben 18 éves ifjak, közel 11%-os országos reprezentatív mintáján, antropometriai, egészségi állapot, szocio-demográfiai és értelmi-, problémamegoldó képesség (Raven-teszt) felvételére került sor. A vizsgáltak közel egészénél rendelkezésünkre álló Születési lap, terhességtartam, születési súly és születési hossz adatai alapján mindegyik sorköteles besorolható volt az MDN mátrix valamely cellájába. A mátrix, születéskori tápláltság alapján meghatározott cellacsoportjaiba tartozó sorkötelesek 18 éves kori testmagasság-átlaga, igenerősen szignifikánsan eltérnek egymástól. A különböző cellacsoportokba tartozó ifjak értelmi képessége is jelentős eltérést mutat. Az értelmi-, problémamegoldó képesség esetén talált különbségek, 18 éves korra azért mérsékeltebbek, mert a születéskor érvényesülő, a méhen belüli tápláltság által meghatározott retardáció hatását az iskolázottabb anyák, szülők, tudatos oktató, fejlesztő tevékenysége jelentősen csökkenteni, esetenként teljesen behozni képes (Joubert K, - Gyenis Gy. 2004).